

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 15. september 2008
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-702-0109
Dok.: LSJ40514

Høringsliste vedrørende udtalelse om forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet

Østre Landsret
Vestre Landsret
Samtlige byretter
Domstolsstyrelsen
Den Danske Dommerforening
Dommerfuldmægtigforeningen
Rigsadvokaten
Rigspolitiet
Foreningen af Offentlige Anklagere
Foreningen af Politidirektører i Danmark
Politiforbundet i Danmark
Direktoratet for Kriminalforsorgen
Advokatrådet
Danske Advokater
Landsforeningen af Beskikkede Advokater
Forsikring & Pension
Danske Regioner
Kommunernes Landsforening
Børnerådet
Børnesagens Fællesråd
Institut for Menneskerettigheder
Foreningen Stop Volden
Landsforeningen KRIM
Landsforeningen Hjælp Voldsofre
Landsorganisationen Forebyg vold, hjælp voldsramte
Retssikkerhedsfonden
Dansk Retspolitisk Forening
Det Kriminalpræventive Råd

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Østre Landsret
Præsidenten

Jmt. modt.
15 OKT. 2008

Den 13 OKT. 2008
J.nr. 40A-ØL-42-08

AKT.NR. 16

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

AKT + JSM

Justitsministeriet har den 15. september 2008 anmodet Østre Landsret om en udtalelse vedrørende Ungdomskommissionens udtalelse om forældreansvar.

Indledningsvis bemærkes, at forslaget fra Ungdomskommissionens flertal indebærer et brud med hidtil anerkendte principper i dansk erstatningsret.

Da Ungdomskommissionens overvejelser overvejende er af retspolitisk karakter, finder Østre Landsret ikke at burde udtale sig herom.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Anne Berg Jensen

Justitsministeriet, Lovafdelingen 20 08 Nr. 702-0189

Vestre Landsret
Præsidenten

Smt. modt.
15 OKT. 2008

AKT.NR. 17

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Alt + JSM

J.nr. 40A-VL-36-08
Den 13/10-2008

Justitsministeriet har den 15. september 2008 (Sagsnummer 2008-702-0109) anmodet om en udtalelse om Ungdomskommissionens udtalelse om forældreansvar.

Sagen har været drøftet med landsrettens dommere på et plenarmøde den 10. oktober 2008.

Spørgsmålet om at indføre den foreslåede regel om forældreansvar beror i alt væsentligt på en politisk vurdering, og landsretten finder derfor, at man ikke bør udtale sig om forslaget.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

Justitsministeriet, Lovafdelingen 2008 Nr. 702-0109

Københavns Byret

Jmt. modt.

13 OKT. 2008

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Præsidenten
Domhuset, Nytorv
1450 København K.
Tlf. 33 44 80 00
Fax 33 44 84 88
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2008.47

LH0

akt + JSM

Dato 12. oktober 2008

Ved e-mail af 15. september 2008 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse vedrørende forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet.

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at byretterne kan henholde sig til Dommerforeningens udtalelse.

Der henvises til J. nr. 2008-702-0109.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

Randl Graabek

AKT.NR. /k

Fra: Marianne Ploug [MPL@domstolsstyrelsen.dk]
Sendt: 13. oktober 2008 09:24
Til: Justitsministeriet
Emne: Høring over udtalelse om forældreansvar
Vedhæftede filer: mpl10289.pdf

Justitsministeriet
Lovafdelingen, Strafferetskontoret

Vedhæftet fremsendes Domstolsstyrelsens høringssvar vedr. j.nr. 2008-702-0109.

Med venlig hilsen

Marianne Ploug
Specialkonsulent
Rets-, Kvalitets- og Udviklingscenter
Direkte tlf. + 45 33 92 95 80
mpl@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsen
St. Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. + 45 70 10 33 22
Fax + 45 70 10 44 55

Domstolsstyrelsen

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

St. Kongensgade 1 - 3
1264 København K
Tlf. 70 10 33 22
Fax 7010 4455
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr. 5798000161184

MPL10289/Sagsbeh. MPL
J.nr. 4101-2008-51.2
Vedr. 2008-702-0109

13. oktober 2008

Høring over udtalelse om forældreansvar

Justitsministeriet har den 15. september 2008 bedt om Domstolsstyrelsens udtalelse over en udtalelse om forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet.

Vi kan oplyse, at vi ikke har bemærkninger til udtalelsen.

Med venlig hilsen

Marianne Ploug

Dato: 8. oktober 2008

J.nr.:

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

LHO
Akt. 1157

Justitsministeriet har i skrivelse af 15. september 2008 anmodet Dommerforeningen om en udtalelse vedrørende en deludtalelse om forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet.

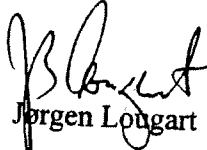
Dommerforeningen er repræsenteret i kommissionen, der har afgivet den omtalte deludtalelse, og Dommerforeningen kan tilslutte sig mindretallets udtalelse.

I anledning af høringen skal Dommerforeningen endvidere udtale, at det er et politisk spørgsmål, om der skal gennemføres en regel, som foreslået af flertallet i kommissionen.

Hvis der vedtages en sådan regel, må det forventes at medføre en forøgelse af sagsantallet ved domstolene. Dommerforeningen går ud fra, at der i den forbindelse vil blive tilført domstolene de fornødne ressourcer.

Der henvises til sagsnr. 2008-702-0109.

Med venlig hilsen

Jørgen Løngart

Justitsministeriet, Lovafdelingen 20 08 Nr. 702-0109

Jmt. Mdt.
- 8 OKT. 2008

Akt.nr.

RIGSADVOKATEN

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO

- 7 OKT 2008

JOURNAL NR.

RA-2008-380-0021

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSE

SAGSBEHANDLER: IGA

Akt + JSM

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 18
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00
FAX 33 43 67 10

Ved e-mail af 15. september 2008 (sagsnr. 2008-702-0109) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse vedrørende en udtalelse om forældreansvar, som er afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet.

Til brug for min udtalelse er samtlige politidirektører og regionale statsadvokater anmodet om eventuelle bemærkninger.

De modtagne høringssvar giver ikke rigsadvokaturen – der deltager i arbejdet i Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet – anledning til bemærkninger til Kommissionens udtalelse.

Jørgen Steen Sørensen

Justitsministeriet Lovafd.
EU- og Menneskeret

2008 NR. 702-0109

Formuleret

RIGSPOLITIET

Jmt. Mdt.
- 6 OKT. 2008

POLITI

Akt.nr. 5

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

- 2 OKT. 2008

J.nr.: 2008-9600-8 / EBI 125
Sagsbehandler: EBI

FÆRDELS- OG BERED-
SKABSAFDELINGEN

Sekretariatet
Ellebjergervej 52
2450 København SV

Telefon: 3314 8888
Telefax: 4515 0004

E-mail: rpchl@politi.dk
Web: www.politi.dk

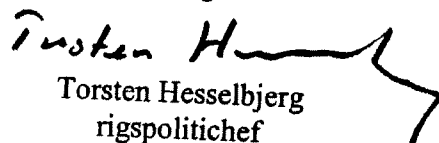
LHO

Akt + JSM

Justitsministeriet har i brev af 15. september 2008 (sagsnr. 2008-702-0109) anmodet Rigspolitiet om bemærkninger til udtalelse om forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet.

I den anledning kan det oplyses, at Rigspolitiet, der er repræsenteret i Kommissionen, ikke har bemærkninger til udtalelsen om forældreansvar.

Med venlig hilsen

Torsten Hesselbjerg
rigspolitichef

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2008 NR. 702-0109

JUSTITSMINISTERIET
Direktoratet for Kriminalforsorgen

Akt.nr. 4

Justitsministeriet
Lovafdelingen

Jmt. Mdt.
26 SEP. 2008

LNO

København, den 25. september 2008

Journalnr.: 07-102-216
(Bedes anført ved henvendelse)
Reference Ine
Direkte telefon 72 55 46 01

ALF + JDM

Vedrørende sagsnummer: 2008-702-0109

Justitsministeriet har ved mail af 15. september 2008 sendt en høring til Direktoratet for Kriminalforsorgen over udtalelsen om forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet.

Direktoratet har en repræsentant i kommissionen og har ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

William Rentzmann

2008-702-0109

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

jm@jm.dk, [jmsm@jm.dk](mailto:jm@jm.dk)

DATO: 4. november 2008
J.NR.: 04-014202-08-0991
REF.: rmm-tlc

Høring over udtalelse om forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet

Ved e-mail af 15. september 2008 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte.

Høringen har været behandlet i Advokatrådets Strafferetsudvalg. Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Advokatrådet finder det retssikkerhedsmæssigt stærkt betænkeligt at gennemføre et skærpet forældreansvar ud over det selvstændige ansvar, som forældre blandt andet kan pådrage sig ved tilsidesættelse af tilsynsforpligtelsen i henhold til gældende ret.

Advokatrådet kan tiltræde kommissionens konklusion om, at de fire første modeller for erstatningsansvar, der gennemgås af Ungdomskommissionen ikke bør finde anvendelse.

Advokatrådet kan endvidere tilslutte sig kommissionens mindretals anbefaling om ikke at indføre et hæftelsesansvar, uanset om dette sker med en beløbsmæssig begrænsning.

Advokatrådet påpeger, at det efter udvalgets kommissorium er hensigten, at et hæftelsesansvar for forældre skal have et kriminalpræventivt sigte. Der findes dog ikke dokumentation til støtte herfor. Den eksisterende dokumentation peger tværtimod på, at hæftelsesansvaret i bedste fald ikke vil påvirke forældrene nævneværdigt, men i værste fald vil kunne have en direkte kriminalitetsfremmende virkning. Dermed er virkningerne af et hæftelsesansvar for forældre, der kommer til at hæfte for deres børns handlinger uafhængigt af, hvad de har gjort for at opdrage dem, lige så u hensigtsmæssig, som virkningerne af et objektivi ansvar ville være.

Den foreslåede ordning om, at det skal være op til den enkelte skadelidte at anlægge civil søgsmål synes ikke at tilgodese et kriminalpræventivt sigte. Det vil have tilfæl-

dighedens karakter, om skadelidte vælger at gøre sit krav gældende gennem et civilt søgsmål, og man mister muligheden for at anlægge en socialfaglig vurdering af, om ansvaret vil have et kriminalpræventivt sigte i den konkrete situation, eller om det vil vanskeliggøre en social indsats i forhold til familien.

Indførelse af en regel om forældreansvar bryder desuden med hidtil grundlæggende anerkendte erstatningsretlige principper om, at forældre kun kan ifalde et selvstændigt erstatningsansvar for deres børns handlinger, hvis der er noget at bebrejde ved den måde de har ført tilsyn med børnene. En skærpelse af ansvaret til et hæftelsesansvar vil efter Advokatrådets opfattelse reelt forfølge et pønalt formål og således nærmere have karakter af straf. I øvrigt finder Advokatrådet, at flertallets argumentation imod objektivt ansvar for forældre tilsvarende kan anvendes i forhold til hæftelsesansvaret. Det vil således for eksempel kunne opfattes som uretfærdigt at pålægge et hæftelsesansvar i forhold til de forældre, der har gjort alt, hvad der med rimelighed kan forventes for at undgå, at deres børn forvolder skade.

Argumentationen for at indføre et hæftelsesansvar savner i øvrigt nærmere dokumentation. Det fremgår af kommissoriet afsnit 1.2 på side 5, at det forudsættes, at der er sket en stigning i antallet af tilfælde, hvor unge bliver dømt for mere alvorlig kriminalitet som f.eks. røveri og vold. Det må antages, at denne konklusion er en væsentlig del af grundlaget for Ungdomskommissionens stillingtagen til det udstedte kommissorium af 26. september 2007.

Det fremgår imidlertid ikke, om Ungdomskommissionen er i besiddelse af dokumentation for denne forudsætning. Såfremt det måtte vise sig, at ungdomskriminaliteten ikke har udviklet sig som beskrevet, er det Advokatrådets anbefaling, at det overvejes, om grundlaget for det foreslåede tiltag overhovedet er til stede.

Ungdomskommissionens flertal anbefaler i afsnit 7.5.12 på side 76, at der etableres en ordning, der svarer til regelsættet i Norge, hvorefter forældre hæfter objektivt op til et vist begrænset beløb for deres hjemmeboende børns skadevoldende handlinger. Beløbsmæssigt anbefaler flertallet tillige at tage udgangspunkt i den norske ordning, hvorefter forældrene maksimalt hæfter for op til 5.000 kr. for hver skadegørende handling. Ifølge flertalsudtalelsen er sigtet med ordningen alene at etablere en retsfølge, der kan virke adfærdspåvirkende i forhold til forældrene.

I Ungdomskommissionens udtalelse fremgår det af afsnit 3.1 på side 22, at regelsættet blev indført i den norske skadeserstatningslov i 1966 og siden er blevet reguleret beløbsmæssigt over flere omgange.

Af samme afsnit på side 26 fremgår det, at der efter det oplyste alene er én trykt afgørelse, hvori hæftelsesreglen har været anvendt. Afgørelsen er fra 1975 og medførte, at forældreparret blev pålagt at hæfte med 500 norske kr. for en skade, som deres 9-årige søn havde påført en legekammerat. Det fremgår herudover, at bestemmelsen ikke har givet anledning til nærmere analyse eller omtale.

Advokatrådet finder det ikke hensigtsmæssigt at indføre ny lovgivning på baggrund af de sparsomme norske erfaringer.

Som oplyst anbefaler flertallet, at der indføres en beløbsmæssig begrænsning, så forældrene maksimalt kan hæfte for op til 5.000 kr. for hver skadegørende handling. Denne begrænsning begrundes med, at det efter flertallets opfattelse er væsentligt, at beløbet fastsættes således, at der er tale om en mærkbar følge for forældrene, men samtidig ikke så højt, at forældre i almindelighed vil have vanskeligheder ved at honorere erstatningskravet.

Advokatrådet skal i denne forbindelse bemærke, at ansvaret på op til 5.000 kr. pr. skadegørende handling betyder, at forældrene vil kunne blive mødt med et erstatningskrav, der langt overstiger 5.000 kr. og som derfor vil kunne få alvorlige økonomiske konsekvenser for især de økonomisk ringest stillede familier. Det synes ikke at være i overensstemmelse med flertallets hensigt med, at ordningen ikke må få uoverskuelige økonomiske konsekvenser for forældrene, og at beløbet ikke skal sættes så højt, at forældre i almindelighed vil have vanskeligheder ved at honorere erstatningskravet. I den forbindelse bemærkes det, at alene et beløb på 5.000 kr. for nogle familier kan være så højt, at forældrene kan have svært ved at honorere kravet. Der ses i øvrigt ikke i Ungdomskommissionens udtalelse at være udarbejdet en mere præcis anbefaling af, hvordan sådanne situationer skal håndteres, andet end at det generelt anbefales, at det bliver overladt til praksis.

Som omtalt ovenfor, fremgår det af flertallets udtalelse, at ordningen alene har til sigte at virke adfærdsregulerende på forældrene. Flertallet finder, at *"der er en god mulighed for, at en sådan ordning vil kunne opfylde intentionen om at få flere forældre til at påtage sig et større ansvar for at undgå, at deres børn begår skadevoldende og kriminelle handlinger"*.

Af Ungdomskommissionens udtalelse fremgår det imidlertid ikke, at denne antagelse er underbygget af sociologiske eller kriminologiske undersøgelser. Det er således ikke muligt at se, hvad flertallet bygger deres antagelse på.

Af mindretallets udtalelse i afsnit 7.5.12 på side 76 fremgår det, at mindretallet er af den opfattelse, at det i såvel national som international forskning er dokumenteret, at de svagest stillede forældre vil reagere neutralt eller direkte negativt, hvis de oplever at blive straffet for deres børns skadegørende handlinger, med heraf følgende risiko for, at familien bliver endnu ringere stillet.

Såfremt mindretallets antagelse er korrekt, vil indførelse af et regelsæt om forældreansvar som det foreslåede, således enten ikke have nogen effekt eller have en kriminalitetsfremmende effekt.

På denne baggrund er det Advokatrådets anbefaling, at det undersøges, hvilken sociologisk effekt en ordning som den foreslåede må antages at have overfor de svagest stillede familier, hvis hensigten er, at disse skal være den primære målgruppe for ordningen.

Herudover kan Advokatrådet i det hele henholde sig til det af mindretallet anførte.

Advokatrådet beklager den sene besvarelse.

Med venlig hilsen

Rasmus Møller Madsen

LANDSFORENINGEN AF
BESKIKKEDE ADVOKATER

Jmt. Mdt
25 SEP

FORMAND:
HENRIK STAGETORN
ST. STRANDSTRÆDE 21
1255 KØBENHAVN K
TLF. 33 12 46 11
FAX 33 12 84 45
E-MAIL: HS@STAGETORN.DK

AKT nr. 2

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 Kbh. K

SEKRETARIAT:
AMAGERTORV 11. 3.
1160 KØBENHAVN K
TLF. 33 15 01 02
GIRO 735 02 01
E-MAIL: ER@HOMANNLAW.DK

LHO

Akt + JSM

Amagertorv 11
23. september 2008
ER/bn
Direkte tlf.: 33 36 70 44

Vedr.: Sagsnr. 2008-702-0109. Høring over udtalelse om forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet.

Justitsministeriet har med skrivelse af 15. september 2008 anmodet om Landsforeningens bemærkninger til ovennævnte udtalelse.

Materialet har været udsendt til bestyrelsen, der bemærker, at man i det hele kan tiltræde de synspunkter, der fra et betydeligt mindretal i udvalget er gengivet fra side 76 i udtalelsen, og hvor man advarer mod en ordning med hæftelsesansvar for forældre, selv om der knyttes en beløbsmæssig begrænsning til ansvaret.

På bestyrelsens vegne

Elsebeth Rasmussen

29/9-08
Justitsministeriet
Lovafdelingen

1A 2008-702-109

Jeanie Sølager Bigler

Fra: Lars Solskov Lind
Sendt: 13. oktober 2008 15:17
Til: Jeanie Sølager Bigler
Emne: VS: Høring om forældreansvar

Fra: Claus Tønnesen [mailto:ct@forsikringogpension.dk]
Sendt: ma 13-10-2008 12:03
Til: Lars Solskov Lind
Cc: Birgit Nyvang Larsen; Torben Weiss Garne; Gitte Danelund; Vibeke Henriques
Emne: Høring om forældreansvar

Forsikring & Pension modtaget Ungdomskommissionens udtalelse om forældreansvar i høring
Forsikring & Pension indskrænker sig i høringssvaret til at kommentere følgende forsikringsmæssige aspekter af Kommissionens forslag om indførelse af et sammæssigt hæftelsesansvar for forældre:

- 1) Er det foreslåede forældreansvar forsikringsbart?
- 2) Spørgsmål, der bør overvejes, såfremt ansvaret skal kunne forsikres.

Ad 1: Er det foreslåede forældreansvar forsikringsbart?

Forsikringsbranchen finder generelt det foreslåede forældreansvar forsikringsbart. Det bemærkes dog, at en forsikringsdækning – om end på en indirekte måde – vil bryde med det grundlæggende princip om, at forsætligt forvoldte skader ikke er dækket af tegnede forsikringer, jf. princippet i FAL § 18.

Ad 2: Spørgsmål der bør overvejes, såfremt ansvaret skal kunne forsikres.

- 1) Det præventive sigte vil ved en forsikringsdækning af forældreansvaret blive afgørende svækket i strid med forslaget grundlæggende idé. Fravær af forsikringsdækning vil på den anden side kunne ramme – måske navnlig svagtstillede familier – meget hårdt
- 2) Der vil næppe hos den brede kreds af forsikringstagere være forståelse for en generel udvidelse af indboforsikringens dækningsområde med det foreslåede forældreansvar, hvilket kan medføre uberettiget kritik af forsikringsselskaberne
- 3) Såfremt ansvaret skal kunne forsikringsdækkes bør det efter Forsikring&Pensions opfattelse klargøres, i hvilket omfang og mod hvem der i givet fald skal kunne gøres regres fra forsikringsselskabets side.

Med venlig hilsen

Claus Tønnesen

Forsikring & Pension
Direktionen

Claus Tønnesen
Vicedirektør
33 43 55 80
ct@forsikringogpension.dk

Forsikring & Pension
Amaliegade 10
1256 København K
Tlf. 33 43 55 00
Fax 33 43 55 01
www.forsikringogpension.dk

20-11-2008

AKT.NR. 15

Randl Graabek

Fra: Anne-Dorthe Sørensen, ANS [ans@regioner.dk]
Sendt: 13. oktober 2008 09:43
Til: Justitsministeriet
Emne: CaseNo07-2997_#788676_v1_Høring over udtalelse om forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet
Vedhæftede filer: CaseNo07-2997_#788676_v1_Høring over udtalelse om forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet.DOC

Til Justitsministeriet
att.: Lars Solskov Lind

Vedhæftet fremsendes Danske Regioners bemærkninger til udtalelse om forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet.

Med venlig hilsen

Anne-Dorthe Sørensen
Seniorkonsulent
Sundheds- og Socialpolitisk Kontor

Danske Regioner
Dampfærgevej 22
2100 København Ø

T 35 29 8368
F 35 29 83 00
E ans@regioner.dk

Officiel post bedes sendt til
regioner@regioner.dk

www.regioner.dk

Justitsministeriet
Att.: Lars Solskov Lind

Sendt til e-mail: jm@jm.dk

DANSKE
REGIONER

12-10-2008

Sag nr. 07/2997

Dokumentnr. 61188/08

Høring over udtalelse om forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet

Justitsministeriet har i e-mail af den 15. september 2008 anmodet om Danske Regioners bemærkninger til den udtalelse om forældreansvar, der er afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet.

Danske Regioner kan ikke tilslutte sig den foreslåede ordning med hæftelsesansvar for forældre, uanset at der knyttes en beløbsmæssig begrænsning til ansvaret.

Danske Regioner finder den kriminalpræventive effekt af den foreslåede ordning tvivlsom. Foreningen finder det dels tvivlsomt, om en sådan ordning vil have nogen gennemslagskraft i forhold til målgruppen. Dels er det almindeligt kendt, at gruppen af børn og unge, der begår alvorlig og gentagen kriminalitet er kendetegnet ved at have en overrepræsentation af sociale risikofaktorer, blandt andet med baggrund i vanskelige sociale vilkår. Et erstatningsansvar kan derfor yderligere forringe disse socialt skrøbelige familiers vilkår og i værste fald medvirke til en yderligere marginalisering af disse.

Med venlig hilsen

Tommy Kjelsgaard

Dampfærgevej 22
Postboks 2593
2100 København Ø

T 35 29 81 00
F 35 29 83 00
E regioner@regioner.dk

Justitsministeriet
Att; Lars Solskov Lind
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Høring over udtalelse om forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet

KL er blevet bedt om at sende eventuelle bemærkninger til udtalelse om forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet senest den 13. oktober 2008. KL har deltaget i kommissionens arbejde, men har ikke haft mulighed for at nå en egentlig politisk behandling af udtalelsen forud for høringsfristen på grund af den korte frist. Nedenstående bemærkninger har derfor endnu ikke været forelagt KL's bestyrelse, hvorfor der vil kunne komme yderligere bemærkninger til udtalelsen, når den politiske behandling har fundet sted den 24. oktober 2008.

KL har noteret sig, at Kommissionen vedr. ungdomskriminalitet har skullet pege på en løsning i relation til et skærpet forældreansvar, og at Kommissionen har haft vanskeligt ved at finde en hensigtsmæssig model. KL er derfor efter omstændighederne tilfreds med, at ordningen vedr. forældreansvar foreslås placeret som en statslig opgave. Herudover finder KL det afgørende, at offentligheden bliver gjort bekendt med eksistensen af ordningen, hvis forslaget skal have en præventiv effekt både for børnene/de unge og deres forældre.

Skulle ovenstående bemærkninger give anledning til spørgsmål kan der rettes henvendelse til Ane Kristine Christensen (akc@kl.dk), tlf. 3370 3823.

Med venlig hilsen

Hanne Lumholt

Den 14. oktober 2008

Jnr 03.06.00 P05
Sagsid 000185370

Ref AKC
akc@kl.dk
Dir 3370 3823

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/1

AKT.NR.

Anne Sofie Pleidrup

Fra: Jeanie Sølager Bigler
Sendt: 10. oktober 2008 14:10
Til: Anne Sofie Pleidrup
Emne: VS: Børnerådets hørings svar til udtalelse om forældreansvar, sagsnr. 2008-702-0109
Vedhæftede filer: Hørings svar til udtalelse om forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet.doc

Kære Anne Sofie
Vil du journalisere og lægge printet til mig.
Tak☺
Jeanie

Fra: Lars Solskov Lind
Sendt: 10. oktober 2008 13:51
Til: Jeanie Sølager Bigler
Emne: VS: Børnerådets hørings svar til udtalelse om forældreansvar, sagsnr. 2008-702-0109

Fra: Anne-Julie Boesen Pedersen (BRD) [mailto:AJBP@brd.dk]
Sendt: 10. oktober 2008 13:46
Til: Justitsministeriet; Lars Solskov Lind
Emne: Børnerådets hørings svar til udtalelse om forældreansvar, sagsnr. 2008-702-0109

Vedhæftet er Børnerådets hørings svar til udtalelse om forældreansvar, sagsnr. 2008-702-0109.

Med venlig hilsen
Anne-Julie

Anne-Julie Boesen Pedersen
Fuldmægtig, Cand.scient.soc
Børnerådets sekretariat
Tel: 3378 3305, E-mail: ajbp@brd.dk

Børnerådet

Vesterbrogade 35A
1620 København V
Tlf.: 3378 3300
Fax: 3378 3301
E-mail: brd@brd.dk
www.boerneraadet.dk

10. oktober 2008
Journalnr.: 3.7-2007-1186
abp

Vedrørende sagsnr. 2008-702-0109

Høringssvar til udtalelse om forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet

Børnerådet takker for den tilsendte udtalelse. Medlem af Børnerådet retspræsident Birgitte Holmberg Pedersen er samtidig medlem af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet, og derigennem har Børnerådet tilkendegivet sin mening angående spørgsmålet om forældreansvar. Børnerådet kan ikke anbefale en ordning med hæftelsesansvar for forældre, selvom der knyttes en beløbsmæssig begrænsning til ansvaret, jf. punkt 7.5.12, mindretalsudtalelsen.

Børnerådet har ikke yderligere bemærkninger til den tilsendte udtalelse.

Med venlig hilsen

Charlotte Guldberg
Formand

Annette Juul Lund
sekretariatschef

BØRNESAGENS FÆLLESRÅD

Emdrupvej 115A, 5. etage, 2400 København NV - tlf.: 33 22 17 33,
fax: 33 22 17 50 - e-mail: bf@boernesagen.dk - www.boernesagen.dk

Den 13. oktober 2008

Høringssvar vedr. forældreansvar – jvnf. Ungdomskommissionens udtalelse af 15. september 2008

Børnesagens Fællesråd finder det bekymrende, at et flertal i Ungdomskommissionen anbefaler, at der indføres en ordning med objektiv hæftelse for forældre, hvis hjemmeboende børn har begået skadevoldende handlinger.

Børnesagens Fællesråd anbefaler, at forældreansvar styrkes og støttes ved foranstaltninger, der kan forbedre forældreren og familieforholdene. Det kan gøres ved anvendelse af de nugældende muligheder i Lov om Social Service.

Vi finder ikke, at man i dag anvender loven i sin fulde udstrækning. I loven er beskrevet en række forebyggende foranstaltninger, der sigter på at stille fremadrettede og specifikke krav for at sikre, at barnet kommer i positiv udvikling. Herunder pålæg om at børnene møder i skole, deltager i fritidsaktiviteter og overholder aftaler m.v. Evalueringsrapporten udarbejdet af Rambøll Management dokumenterer, at mulighederne for forældreoplysning kun i yderst begrænset omfang er blevet anvendt. En yderligere udvikling og anvendelse af forældreoplysning ser ud til at kunne være en konstruktiv vej at arbejde videre med. Initiativer som forældreprogrammer, familierådslagning samt en videre kreds af kendte og nyudviklede støttemuligheder bør have bevågenhed og tilføres flere ressourcer for at blive mere virkningsfuldt.

Børnesagens Fællesråd finder ikke, at man kan skærpe forældreansvaret ved at pålægge forældrene at hæfte økonomisk for deres børns skadevoldende handling. En økonomisk sanktion vil i betydeligt omfang ramme de ressourcesvage forældre, der i forvejen har store opdragelsesmæssige vanskeligheder og en stram økonomi. Familieforholdene er ofte belastede, med manglende overskud og redskaber til at tage hånd om børnenes vanskeligheder. Man kan ved at straffe forældrene risikere at forstærke deres problemer, og at de over for børnene, i afmagt, reagerer ved fysisk og psykisk straf, kontrol, stuearrest, fratagelse af lomme penge m.m. Resultatet af det vil kunne øge kriminaliteten og marginalisere børnene yderligere. Det vil ikke skabe bedre forældre.

Grundlæggende finder Børnesagens Fællesråd ikke, at man udvikler forældreansvaret gennem betydelige indgribende erstatningsregler, sanktioner eller straffe, hvorimod støtte, vejledning, konkrete forældreoplysning og mulige forældrekontrakter, som udgangspunkt søger at inddrage forældrene i udviklingen af deres forældreansvar.

Børnesagens Fællesråd kan ikke anbefale en lov om et forældreansvar i form af et hæftelsesansvar for personer under 18 år, der er hjemmeboende.

MEDLEMMER AF BØRNESAGENS FÆLLESRÅD:

KFBU - Kristelig Forening til Bistand for Børn og Unge
Foreningen af Danske Døgninstitutioner for Børn og Unge
Børneforeningen - Mentalhygiejnisk Forening for Børn og Unge
Ungdommens Vel
LOS - Landsforeningen af opholdssteder, botilbud og skolebehandlingstilbud
FBU - ForældreLANDSforeningen

Daginstitutionernes Lands-Organisation
Foreningen Jysk
Børneforsorg/Fredshjem
Ungdomsringen
KFUM's Sociale Arbejde i Danmark
Børn og Familier
Børns Vilkår

Mødrehjælpen
Barnets Hus
Børnehjælpsdagen

Medlemsorganisationerne dækker tilsammen omsorgen for mere end 500.000 børn og unge

Såfremt lovforslaget fremsættes, anbefaler Børnesagens Fællesråd, at der indføres mulighed for at idømme "betinget forældreansvar", således at erstatningsforpligtelsen bortfalder, såfremt barnet inden for en periode af fx 2 år ikke udøver skadegørende handlinger.

Venlige hilsen

Inge Marie Nielsen
Sekretariatsleder

AKT.NR.19

Anette Sørensen

Fra: Helle Schaumann [hsc@humanrights.dk]
Sendt: 20. oktober 2008 15:15
Til: Justitsministeriet
Emne: Vedr. jeres j.nr. 2008-702-0109
Vedhæftede filer: Brev, Forældreansvar vedr. ungdomskriminalitet.doc; Notat om forældreansvar.doc

Institut for Menneskerettigheder sender vedhæftet som fil vores hørings svar vedrørende ovennævnte j.nr.

Med venlig hilsen

Helle Schaumann
Fuldmægtig, cand.jur
Institut for Menneskerettigheder
Strandgade 56
DK-1401 Copenhagen K
Denmark
web: www.menneskeret.dk

Afdeling for Frihedsrettigheder & Borgerdeltagelse
Tlf: +45 32 69 88 00
Direkte: +45 32 698 869
Email: HSC@HUMANRIGHTS.DK
Video: (85.82.184.213)

Institut for Menneskerettigheder (IMR) er oprettet ved lov af 6.6.2002 og er etableret som national menneskerettighedsinstitution i henhold til FN's Paris Principper. Instituttet forestår forskning, information, undervisning, dokumentation samt internationale programmer.

Helle Schaumann
Legal officer
The Danish Institute for Human Rights
Strandgade 56
DK-1401 Copenhagen K
Denmark
web: www.humanrights.dk

Department for Freedoms & Civic Participation
Work: +45 32 698 800
Direct: +45 32 698 869
Email: HSC@HUMANRIGHTS.DK
Video: (185.82.184.213)

The Danish Institute for Human Rights (DIHR) is an independent, national human rights institution modelled in accordance with the UN Paris Principles. Its mandate encompasses research, education and the implementation of national and international programmes.

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
E-mails til jm@jm.dk

INSTITUT FOR
MENNESKERETTIGHEDER

STRANDGADE 56 · 1401 KØBENHAVN K
TLF. 32 69 88 88
FAX 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATE 20/10-08
JNR
540.30.19224

Høring over udtalelse om forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet

Justitsministeriet har ved brev af 15. september 2008 fremsendt Ungdomskommissionens udtalelse om forældreansvar med anmodning om eventuelle bemærkninger fra Institut for Menneskerettigheder.

Instituttets bemærkninger fremgår af vedlagte notat.

Der henvises til ministeriets j.nr. 2008-702-0109.

Med venlig hilsen

Birgitte Kofod Olsen
Vicedirektør

**Notat
vedrørende udtalelse
om forældreansvar
afgivet af Kommissionen
vedrørende ungdomskriminalitet**

1. Baggrund

Institut for Menneskerettigheder har med Justitsministeriets brev af 15. september 2008 modtaget Ungdomskommissionens udtalelse om forældreansvar i høring.

Ungdomskommissionen blev nedsat ved kommissorium af 26. september 2007 med henblik på at foretage en samlet gennemgang af indsatsen mod ungdomskriminalitet og på grundlag heraf komme med indstilling om, hvordan indsatsen kan styrkes med henblik på at gøre den så målrettet og virkningsfuld som muligt. På baggrund af uroligheder rundt omkring i landet, hvor unge over og under den kriminelle lavalder har deltaget i bl.a. hærværk og brandstiftelse har Justitsministeriet i februar 2008 anmodet kommissionen om at inddrage spørgsmålet om en udvidelse af forældres juridiske ansvar for kriminalitet begået af børn og unge i kommissionens arbejde og fremkomme med en deludtalelse om dette spørgsmål senest den 15. september 2008.

Kommissionens flertal (9 af de 16 medlemmer) anbefaler, at der indføres en ordning, hvorefter forældre hæfter objektivt for deres hjemmeboende børns skadevoldende handlinger for op til 5.000 kr. pr. skadevoldende handling. Flertallet finder, at et sådant ansvar vil få flere forældre til at påtage sig et større ansvar for at undgå, at deres børn begår skadevoldende og kriminelle handlinger. Ansvar vil også omfatte situationer, hvor en skadegørende handling ikke er omfattet af straffebestemmelse, ligesom det også vil omfatte situationer, hvor den unge ved uagtsomhed ødelægger en genstand.

Kommissionens mindretal (7 af de 16 medlemmer) kan ikke anbefale en ordning med hæftelsesansvar for forældre selv med en beløbsmæssig begrænsning under henvisning til, at der vurderes at være en betydelig risiko for, at sådanne tiltag generelt set ikke alene vil være virkningsløse, men kan have direkte kriminalitetsfremmende konsekvenser i familier, hvor familieforholdene er dårligst og kriminaliteten mest massiv i forvejen.

2. Vurderingsgrundlag

2.1 Dansk ret

Af forældreansvarslovens § 1 fremgår, at børn og unge under 18 år er under forældremyndighed, medmindre de har indgået ægteskab, og at forældremyndighedens indehaver skal drage omsorg for barnet og kan træffe afgørelse om dets personlige forhold ud fra barnets interesse og behov.

Det erstatningsretlige udgangspunkt er, at børn pådrager sig et selvstændigt erstatningsansvar ved skadegørende handlinger efter den almindelige culperegulering. Forældre hæfter som udgangspunkt ikke for deres børns skadegørende handlinger, men de kan ifalde erstatningsansvar for skader forårsaget af deres børn, hvis de f.eks. har tilsidesat deres tilsynspligt. Der henvises til den meget udførlige gennemgang i Ungdomskommissionens udtalelse i afsnit 2.

2.2 Menneskeretten

FN's Konvention om Barnets Rettigheder (Børnekonventionen, 1989) artikel 3 bestemmer bl.a. følgende:

" 1. I alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for socialt velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer, skal barnets tarv komme i første række.

2. Deltagerstaterne påtager sig at sikre barnet den beskyttelse og omsorg, der er nødvendig for dets trivsel under hensyntagen til de rettigheder og pligter, der gælder for barnets forældre, værge eller andre personer med juridisk ansvar for barnet, og skal med henblik herpå træffe alle passende lovgivningsmæssige og administrative forholdsregler.

...".

Af artikel 18 fremgår bl.a. følgende:

"1. Deltagerstaterne skal bestræbe sig på at sikre anerkendelse af princippet om, at begge forældre har fælles ansvar for barnets opdragelse og udvikling. Forældrene, eller i givet fald værgerne, har hovedansvaret for barnets opdragelse og udvikling. Barnets tarv skal for dem komme i første række.

2. Med henblik på at sikre og fremme de rettigheder, der er indeholdt i denne konvention, skal deltagerstaterne yde passende bistand til forældre og værger ved disses udførelse af deres pligter som opdragere af børn og skal sikre udviklingen af institutioner, ordninger og tjenesteydelser til omsorg for børn.

...".

I tilknytning til Børnekonventionen er bl.a. i FN-regi fastsat De Forenede Nationers standardminimumsregler for retspleje over for mindreårige ("Beijing-reglerne") fra 1985, vedtaget af FN's generalforsamling i resolution 40/33 af 29. november 1985 og FN's retningslinjer for forebyggelse af ungdomskriminalitet ("Riyadh-retningslinjerne") fra 1990, vedtaget af FN's generalforsamling i resolution 45/112 af 14. december 1990.

2.3 EU-retten

Europa-Parlamentets beslutning af 21. juni 2007 om ungdomskriminalitet - kvindernes, familiens og samfundets rolle (2007/2011 (INI)) indeholder en omfattende henvisning til konventioner, anbefalinger, beslutninger mv. til bekæmpelse af ungdomskriminalitet fra FN, Europarådet og EU. Der henvises

hertil. Parlamentets beslutning kommer med anbefalinger til politikker på såvel nationalt plan som på EU til en europæisk rammestrategi¹.

Som baggrund for beslutningen henvises bl.a. til følgende forhold,

- at ungdomskriminalitet i sagens natur er farligere end voksenkriminalitet, eftersom den berører en særligt sårbar del af befolkningen i den fase, hvor deres personlighed dannes, og udsætter unge for risikoen for social udstødelse og stigmatisering på et meget tidligt stadium,
- at en uafsluttet eller uregelmæssig skolegang er en af de faktorer, der øger risikoen for ungdomskriminalitet,
- at der har været en alarmerende stigning i ungdomskriminaliteten i de sidste to årtier,
- at kriminaliteten blandt de mindreårige giver anledning til bekymring på grund af dens massive karakter, som skyldes, at de unge begynder deres kriminelle løbebane tidligere og tidligere,
- at antallet af forbrydelser begået af børn under 13 år stiger, og at de mindreåriges handlinger antager en stadig mere brutal karakter,
- at den måde, hvorpå statistikkerne for ungdomskriminalitet indsamles og præsenteres i dag, ikke opfylder hverken de reelle behov eller de aktuelle betingelser, hvilket gør det så meget desto mere nødvendigt straks at få tilgang til pålidelige nationale statistikker,
- at det er vanskeligt med sikkerhed at kategorisere de årsager, som får en mindreårig til at udvise kriminel adfærd,
- at de unges øgede indtag af cannabis og andre narkotiske stoffer og/eller alkohol skal sættes i forbindelse med den voksende ungdomskriminalitet og
- at omfanget af fænomener som organiserede bander af voldelige unge har fået nogle medlemsstater til at indlede en debat om behovet for at revidere strafferetten på ungdomsområdet.

Parlamentets beslutning opfordrer kraftigt medlemsstaterne til i samarbejde med Kommissionen straks at udarbejde og vedtage en række minimumsstandarder og retningslinjer for ungdomskriminalitet, som er fælles for alle medlemsstaterne, så man fokuserer på tre grundpæjle, for det første forebyggelse, for det andet retslige og udenretslige foranstaltninger og for det tredje rehabilitering, integration og reintegration i samfundet ud fra de principper, der er fastlagt på internationalt plan i Beijing-reglerne og Riyadh-retningslinjerne, FN's konvention om børns rettigheder samt i andre internationale konventioner på dette område. Videre fremgår af beslutningen, at parlamentet på nationalt plan bl.a. opfordrer til følgende politikker, og at parlamentet:

¹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P6-TA-2007-0283&language=DA&ring=A6-2007-0212>

- understreger, at det er af afgørende betydning, at alle de berørte parter i samfundet er direkte involveret i planlægningen og gennemførelsen af en integreret national strategi, dvs. staten som central forvaltning, regionale og lokale myndigheder, de ansvarlige for skolesamfundet, familien, ngo'er og særligt ungdomsngo'er, civilsamfundet og alle enkeltpersoner; fastholder, at det er vigtigt at have tilstrækkelige finansielle ressourcer til rådighed for at kunne gennemføre effektive foranstaltninger til bekæmpelse af ungdomskriminalitet;
- understreger, at det er af afgørende betydning at iværksætte en integreret og effektiv politik for skolen, det sociale område, familien og uddannelsesområdet, der bidrager til at videreformidle sociale og samfundsmæssige værdier og til tidlig socialisering af de unge, og at definere en politik til bekæmpelse af social udstødelse; mener, at det desuden er nødvendigt at definere en politik baseret på større økonomisk og social samhørighed med sigte på at udjævne de sociale uligheder og bekæmpe social udelukkelse og fattigdom med særlig fokus på børns fattigdom;
- mener, at forebyggelse af ungdomskriminalitet også kræver offentlige politikker på andre områder herunder bolig-, beskæftigelses-, erhvervsuddannelses-, fritids- og ungdomsudvekslingsområdet;
- understreger den særlige rolle, som familien spiller i alle faser af denne kamp imod ungdomskriminalitet, og anmoder medlemsstaterne om at etablere en passende støtte til forældrene; fastslår, at det i visse tilfælde er nødvendigt i højere grad at inddrage og ansvarliggøre disse;
- opfordrer medlemsstaterne til at yde særlig støtte til familier med økonomiske og sociale problemer;

Med henblik på en europæisk rammestrategi fremgår det af beslutningen, at parlamentet:

- mener, at målsætningen med en fælles europæisk tilgang bør være at opstille modeller for en udenretslig indsats for at tackle og håndtere ungdomskriminalitet, mens brugen af frihedsberøvelse og straf bør være sidste udvej og udelukkende anvendes, når det vurderes at være absolut nødvendigt;
- vurderer, at det er absolut nødvendigt at integrere og inddrage de unge i alle spørgsmål og beslutninger, som vedrører dem, hvis man ønsker at definere fælles løsninger, som skal krones med succes;
- opfordrer Kommissionen til at fastlægge specifikke kriterier for alle medlemsstaterne med hensyn til indsamlingen af nationale statistikker for

at sikre, at de er sammenlignelige og således kan bruges ved planlægningen af en vifte af foranstaltninger på europæisk plan.

3. Instituttets vurdering

Indledningsvist bemærkes, at Institutet er enig i, at der er et behov for en bred oplysningsindsats vedrørende det forhold, at børn og unge efter den nugældende retstilstand kan ifalde et ganske betydeligt erstatningsansvar for skadegørende handlinger, se udtalelsen bl.a. side 15 og 44. Kendskabet til at børn og unge kan blive pålagt et erstatningsansvar på måske flere hundrede tusinde kroner, kan tænkes at medføre, at forældre i videre udstrækning forsøger at forhindre, at barnet ifalder et erstatningsansvar. Omvendt har nogle forældre måske betalt erstatning for forhold, som de ikke erstatningsretligt har hæftet for, enten af uvidenhed eller ud fra en moralsk forpligtelse.

Et flertal i Ungdomskommissionen anbefaler en ordning, hvorefter forældre umiddelbart over for skadelidte hæfter objektivt med indtil 5.000 kr. for hver af deres hjemmeboende børns skadevoldende handlinger.

Med forslaget lægges der op til en ændring af forældres erstatningsansvar for deres børns skadevoldende handlinger ud fra opfattelsen af, at et sådant økonomisk "rap over fingrene" vil kunne motivere nogle forældre til at interessere sig mere for forældrerollen. Det fremgår imidlertid af udtalelsen, at der ikke foreligger forskningsresultater, som i væsentligt omfang belyser, om der har været tale om en kriminalpræventiv effekt i de lande, hvor man kender et skærpet forældreansvar men evaluering af den britiske "parental order" skulle være på vej.

Det er Instituttets opfattelse, at det ikke kan afvises, at unge kriminelle familier i højere grad kan tænkes ansvarliggjort ved en form for udvidet forældreansvar, jf. herved også ovenfor EU-Parlamentets anbefaling, som bl.a. fastslår, at det i visse tilfælde er nødvendigt i højere grad at inddrage og ansvarliggøre forældre. Ved vurderingen af sådanne tiltag er "barnets tarv" imidlertid et bærende element.

Det er Instituttets opfattelse, at en så væsentlig ændring af hidtil anerkendte principper i dansk erstatningsret, som flertallets forslag lægger op til, kun bør ske på baggrund af tilstrækkelig dokumentation for, at der også faktisk opnås de tilsigtede virkninger af et udvidet erstatningsansvar. En sådan dokumentation foreligger ikke på nuværende tidspunkt. Omvendt kan der ikke bortses fra en risiko for, at hvad der opleves som en straf for familien, vil kunne medføre en yderligere marginalisering af i forvejen udsatte familier, jf. herved også Ungdomskommissionens mindretal.

Det er Instituttets vurdering, at en bestemmelse med det foreslåede indhold vil kunne foretages med respekt for menneskeretlige forpligtelse, men Institutet henviser samtidigt til de internationale og fælleseuropæiske retningslinjer, hvorefter unge kriminelle i videst muligt omfang bør inddrages i de løsninger og beslutninger, der træffes i forhold til deres og forældrenes erstatningsansvar.

Det er endelig Instituttets opfattelse, at det kriminalpræventive sigte, som søges opnået ved det foreliggende forslag, i et vist omfang mistes, idet ressourcestærke familier må forventes at "indbygge" risikoen for et skærpet hæftelsesansvar i familieforsikringen.

Det er instituttets opfattelse, at den foreslåede bestemmelse kan gennemføres med respekt for de menneskeretlige forpligtelser.

Unge kriminelle bør i videst muligt omfang inddrages i de løsninger og beslutninger, der træffes i forhold til deres og forældrenes erstatningsansvar

4. Ligebehandlingsmæssige konsekvenser

Det er Instituttets opfattelse, at forslaget om skærpet forældreansvar indeholder en risiko for at ramme primært "svage" familier med få ressourcer, herunder også, og måske især, familier med anden etnisk baggrund end dansk. Selvom en beløbsgrænse på 5.000 kr. ikke forekommer uoverkommelig, vil beløbet alligevel for visse familier kunne få utilsigtede sociale konsekvenser og negativt påvirke relationen mellem barnet og resten af familien. Ungdomskommissionen har overvejet en regulering via en procentsats af de ansvarlige forældres skattepligtige indtægt men afvist denne ud fra hensynet til en enkel og let administrerbar løsning. Sanktionen bør imidlertid efter Instituttets opfattelse i videst muligt omfang søges sikret mod at kunne skabe fattigdom og marginalisering af socialt udsatte familier til skade for barnet.

Risiko for utilsigtet effekt, fx i form af fattigdom og marginalisering, for socialt udsatte familier, herunder særligt familier med anden etnisk baggrund end dansk.

5. Sammenfatning

1. Den foreslåede bestemmelse om skærpet forældreansvar kan gennemføres med respekt for de menneskeretlige forpligtelser
2. Unge kriminelle bør i videst muligt omfang inddrages i de løsninger og beslutninger, der træffes i forhold til deres og forældrenes erstatningsansvar
3. Risiko for utilsigtet effekt, fx i form af fattigdom og marginalisering, for socialt udsatte familier, herunder særligt familier med anden etnisk baggrund end dansk.

Jmt. Mdt.
13 OKT. 2008

AKT.NR. 1
ADVODAN

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Lovafdelingen, Strafferetskontoret

LHO

Adv + JSM

HORSENS
Rædersgade 3, 2.
8700 Horsens
Tlf. 75 62 16 44
Fax 75 62 17 44

www.advodan.dk

Dato 10. oktober 2008
Sag nr. 30-3691

Advokat Jørgen Merrild Bie
jmb@horsens.advodan.dk

Sekretær Elise Hansen
Dir. tlf. 76 25 49 78
eh@horsens.advodan.dk

Sagsnr. : 2008-702-0109: Høring over udtalelse om forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet.

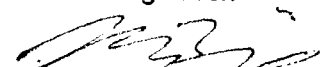
Som advokat for Hjælp Voldsofre er jeg blevet bedt om at fremsende mine bemærkninger til Ungdomskommissionens udtalelse om forældreansvar. Mine bemærkninger omfatter kun den meget lille del, der falder indenfor Hjælp Voldsofres formål. D.v.s. styrkelse af voldsofres stilling.

Indledningsvis ser foreningen positivt på ethvert initiativ, der kan føre til fald i forbrydelser og dermed et fald i antallet af voldsofre.

Særligt med hensyn til voldsofres adgang til erstatning bemærkes, at det i dag i alt overvejende grad er Erstatningsnævnet samt eventuelle egne forsikringer, der udbetaler erstatning. Det er derfor vigtigt, at en indførelse af regler om forældreansvar ikke får den konsekvens, at et voldsoffer henvises til at søge noget af erstatningen (op til de foreslåede 5.000 kr.) hos gerningsmandens forældre. Det bør derfor præciseres, at det fortsat er Erstatningsnævnet, der udbetaler erstatning i uændret omfang og så eventuelt har et regreskrav mod forældrene.

Endelig synes jeg ikke, at det af udtalelsen er tydeligt, om et forældreansvar helt bortfalder, hvis der udelukkende er tale om skade på forsikrede ting, jfr. EAL § 19.

Med venlig hilsen

Jørgen Merrild Bie

Jørgen Merrild Bie (H)
(aut. bobestyrer)
Lotte Bork Christensen (L)
Jørn Hansen (L)
Børge Jørgensen (L)
Anne Koch
Kent Kragh
Klaus Therkildsen (H)
Nicolai Carøe Hansen
(adv.fm.)

CVR-nr. 18 45 78 81
Klientbankkonto:
9877 51 45 62 66 27

Jmt. Mdt.
- 2 OKT. 2008

Sekretariat: Akt.nr. 3
Porthusgade 24, 1
9000 Aalborg
Telefon 98 12 05 07
E-mail: forebygvold@stofanet.dk
Hjemmeside: www.forebygvold.dk
CVR. nr. 29 23 91 77
SparNord 9280 4567482702

Justitsministeriet.
Slotholmsgade 10.
1216 København K.

30 SEP 2008.

Strafferetskontoret.
Sagsnr. 2008-702-0109.

Sagsbehandler Lars Solskov Lind.

LHO

Akt + JSM

Foreningen forebyg vold hjælp voldsramte har med tak modtaget

Ungdomskommissionens udtalelse om forældreansvar.

Og kan meddele at Foreningen efter grundig vurdering af de fremsatte synspunkter meddeler at Foreningen forebyg vold hjælp voldsramte tilslutter sig de holdninger, kommissionens mindretal fremfører.

Med venlig hilsen.

Kai Møllvang.
konst. fmd.

2008-702-0109

Justitsministeriet

Østergade 1, 1. sal
 1100 København K
 Mandag - fredag kl. 10-14

Tlf.: 33 15 30 70
 Mail og hjemmeside:
 post@retssikkerheds-fonden.dk
 www.retssikkerheds-fonden.dk

Dato: 24.10.2008
 Navn: IS
 Side 1 af 2

Høring over udtalelse om forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet

Mindretallet (som udgøres af syv medlemmer mod flertallets ni) udtrykker på overbevisende måde, hvad der på grundlag af blandt andet foreliggende forskning, må formodes at være af betydning for forholdet mellem forældre og børn i forbindelse med kriminalitet og anden ansvarspådragende adfærd begået af børn. Mindretallet finder, at de i betænkningen nævnte sanktioner generelt set ikke alene vil være virkningsløse, men kan have direkte kriminalitetsfremmende konsekvenser gennem en forværring af familieforholdene for de børn, hvor disse forhold i forvejen er dårligst, og kriminaliteten massiv.

Retssikkerhedsfonden deler det synspunkt, at det af flertallet foreslåede forslag er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, selvom der knyttes en beløbsmæssig begrænsning til ansvaret. Dette vil i øvrigt indebære, at der reelt – og med rette – vil kunne siges at foreligge en "straf" (af flertallet kaldet et "rap over fingrene") mere end en erstatning, uden at de retssikkerhedsmæssige garantier omkring strafpålæg er iagttaget.

Retssikkerhedsfonden skal derfor henstille, at der ikke gennemføres lovgivning af den skitserede karakter, men i stedet, som man anførte i kommissionen, gennemføres en informationskampagne, om risikoen for at børn selvstændigt ifalder ansvar.

Med venlig hilsen

Ole Espersen
 Formand

Fondens bestyrelse:

Prof. em. dr.jur. (formand):
 Ole Espersen ●
 Prof. Vagn Greve ●
 Advokat, Christian Harlang ●
 Landsdommer, Holger Kallehauga ●
 Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhelmsen ●

Medlemmer af Forum for retssikkerhed:

Prof. Lennart Lyngø Andersen ●
 Tidl. direktør for Folketinget,
 Ole Stig Andersen ●
 Advokat, Jørgen Ballhausen ●
 Prof. dr.jur., Flemming Balvig ●
 Landsdommer,
 Hans Henrik Brydesholt ●
 Adjunkt, Jonas Christoffersen ●
 Lektor ph.d. Thomas Elholm ●
 Advokat, Bjørn Elmquist ●
 Fængselsinspektør, H. J. Engbo ●
 Prof. em. dr.jur. (formand),
 Ole Espersen ●
 Seniorrådgiver, Jørgen Estrup ●
 Prof., Vagn Greve ●
 Prof. dr.jur., Jens Vedsted Hansen ●
 Advokat, Christian Harlang ●
 Prof. dr.phil., Hans Hertel ●
 Biskop, Kjeld Holm ●
 Prof. dr.med., Niels Høiby ●
 Advokat, Thorkild Høyer ●
 Dr.med., Torben Ishøj ●
 Prof., Claus Haagen Jensen ●
 Landsdommer, Holger Kallehauga ●
 Tidl. højesteretsdommer, Hans Kardel ●
 Prof., Ole Krarup ●
 Tidl. byretspræsident, Claus Larsen ●
 Advokat, Helle Lokdam ●
 Prof. dr.phil., Anker Brink Lund ●
 Prof., Brian Patrick McGuire ●
 Prof. dr.jur., Peter Pagh ●
 Cand.jur., Ulrich Horst Petersen ●
 Tidl. højesteretspræsident,
 Niels Pontoppidan ●
 Seniorkonsulent, cand.jur.,
 Lars Adam Rehof ●
 Overlæge, Bente Rich ●
 Juridisk konsulent, cand.jur.,
 Therese Rytter ●
 Statsautoriseret revisor,
 Lars Skovgaard-Sørensen ●
 Prof., Eva Smith ●
 Advokat, Sune Skadegaard Thorsen ●
 Advokat, Tyge Trier ●
 Prof., Per Ole Tråskmann ●
 Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhelmsen ●
 Specialkonsulent,
 Mandana Zarrehparvar ●

Fondens formål:

Retssikkerhedsfonden er almennyttig. Dens formål er at fremme viden om samt forståelse og respekt for retsstatsprincippernes betydning for den demokratiske stat. Dette skal ske blandt andet ved at støtte og inspirere til forskning og formidling, afholdelse af seminarer m.v.

Der er i fondens regi etableret et "Forum for retssikkerhed", hvori der udveksles erfaringer vedrørende udviklinger inden for aktuelle retssikkerhedsområder.

Der søges tilrettelagt en indsats på forskellige områder blandt andet ved udarbejdelse af beskrivelser af udviklingen og diskussioner om dens mulige implikationer for væsentlige retssikkerhedsspørgsmål. Såvel Forum for retssikkerhed som Retssikkerhedsfonden kan tage aktuelle emner op med politikere og myndigheder.

Randi Graabek

→ (S)
4001 FORM
AKT.NR. 13

Fra: Emil M. Jelstrup [emjelstrup@hotmail.com]
Sendt: 13. oktober 2008 22:23
Til: Justitsministeriet
Emne: Høringssvar fra Retspolitisk Forening vedrørende forældreansvar (Deres sagsnr. 2008-702-0109)

Vedhæftede filer: hoeringssvar_foraeldreansvar.doc

hoeringssvar_forael
dreansvar.d...

Til Justitsministeriet

Vedlagt fremsendes Retspolitisk Forenings svar på høringen over udtalelse om forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet, Deres sagsnummer 2008-702-0109.

Med venlig hilsen

Emil M. Jelstrup
sekretær for Retspolitisk Forening

Det er det indvendige, der tæller - hvilken atlet er gemt i dag?
<http://www2.messengerplayground.dk/blink>

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

fra Retspolitisk Forening

vedrørende udtalelse om forældreansvar afgivet af Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet
Justitsministeriets sagsnummer 2008-702-0109

Retspolitisk Forening har med interesse gennemlæst kommissionens udtalelse med tilhørende lovudkast.

1. De overordnede rammer.

Af udtalelsen fremgår, at det oprindelige kommissorium af 26. september 2007 ikke omfatter spørgsmålet om en udvidelse af forældres juridiske ansvar for kriminalitet begået af børn eller unge. Dette spørgsmål blev kommissionen af Justitsministeriet anmodet om at inddrage i sit arbejde ved brev af 19. februar 2008, hvor Justitsministeriet ligeledes udbad sig en deludtalelse om pågældende spørgsmål senest den 15. september 2008.

Retspolitisk Forening (fremover RPF) skal i denne forbindelse indledningsvis konstatere, at kommissionens kommissorium af 26. september 2007 intetsteds i sin redegørelse for grundlaget for nedsættelse af kommissionen og ej heller i selve kommissoriet specifikt nævner mulighederne for at skærpe forældreansvaret. Dette sker først ved tillægskommissorium af 19. februar 2008. Baggrunden herfor er angiveligt vinterens og forårets hændelser med uroligheder rundt omkring i landet, hvor unge har deltaget i bl.a. hærværk og brandstiftelse.

RPF finder, at en inddragelse af forældreansvaret med henblik på en skærpelse af dette, afviger ganske betragteligt fra kommissionens øvrige opgaver og forekommer som en ad hoc reaktion, der til trods for en ganske betydelig arbejdsindsats med hensyn til redegørelse for lovudkastets baggrund og konsekvenser ikke forekommer overbevisende med hensyn til brugbarhed såvel, når der er begået strafbare hærværkshandlinger, som i henseende til forebyggelse af sådanne.

Dette synspunkt understreges af kommissionens valg af den såkaldt norske model, der selvom den blev indført i 1966 ikke har givet anledning til nærmere analyser eller omtale. Barneombudet i Norge har i en udtalelse af 4. juni 2008 på linje hermed oplyst, at man kun modtager få henvendelser om hæftelsesreglen, som oplyst af kommissionen. Andre udenlandske ordninger af lignende tilsnit ses heller ikke at kunne dokumentere effekt. Med andre ord er der ikke påvist nogen effekt af den norske ordning, da den trods sin lange levetid ikke på noget tidspunkt er evalueret. Det forekommer foreningen, at en indførelse af en ordning, som kriminalpræventivt er et skud i tågen, og som ikke kan løse eventuelle sanktionsspørgsmål, forekommer yderst betænkelig.

Kommissionen anfører, at et skærpet juridisk ansvar dels kan bestå i et strafansvar, dels et erstatningsansvar for den begåede kriminalitet. Og videre anfører kommissionen, at spørgsmålet om at pålægge forældre et strafansvar for deres børns kriminalitet skal ses i sammenhæng med de vidtgående regler om strafbar medvirken der gælder i dansk ret, hvorfor kommissionen tilslutter sig Straffelovrådets betænkelighed i forhold til at pålægge strafansvar uden at pågældende har udvist et forsætligt eller uagtsomt forhold jf. betænkning 1289/1995.

Kommissionen påpeger denne problematik ved at henvise til "Ungdomskriminalitet i en forstadskommune", Det Kriminalpræventive Råd, 1982, der støttes af andre undersøgelser, og som viste, at der grundlæggende er tale om tre reaktionsmønstre, når forældre bliver bekendt med deres børns kriminalitet. RPF finder, at denne del af kommissionens forarbejder står centralt i bedømmelsen af lovforslaget og at det derfor bør anføres i uddrag.

"En del af forældrene reagerer ved helt eller delvist at se sig selv som ansvarlige for det skete, og de reagerer ved øget samvær (f.eks. helt konkret omkring måltider), øgede fællesaktiviteter, stimulering af deres børn til (nye) fritidsinteresser mv. Børnene oplever typisk en bedring af forholdet til deres forældre, og undersøgelsen viser, at disse børns risiko for fremtidig kriminalitet mindskes. Det er ikke tilfældigt, hvilke forældre der reagerer på den angivne måde. Det drejer sig typisk om familier, som i forvejen er ganske velfungerende, og hvor forældrene i kraft af uddannelse, netværk mv. er relativt ressourcerstærke."

"En anden gruppe forældre reagerer slet ikke, når de bliver bekendt med deres børns kriminalitet. De ændrer ikke adfærd i familien og heller ikke i forholdet til deres børn. Der er tale om en sammensat gruppe af familier, men med en overvægt af forældre, der er i underskud i forhold til sig selv, hinanden og deres børn. Forældrene har mere end rigeligt med at forsøge at klare de problemer, der allerede eksisterer, og har ikke overskud eller ressourcer til – udover eventuelle umiddelbare reaktioner – at foretage sig noget særligt i anledning af det nye problem, som børnenes kriminalitet repræsenterer. Nogle af disse forældre ser sig selv som hovedansvarlige for det skete, nogle ser deres børn som de hovedansvarlige, og alle grader her imellem er repræsenteret i denne gruppe. Det fælles er, at disse forældre ikke umiddelbart er i stand til at løfte ansvaret og gøre noget ved det".

"En tredje gruppe forældre reagerer ved hovedsageligt at se ansvaret som placeret hos deres børn og reagerer typisk ved bebrejdelser, straf, kontrol og overvågning eller ved helt at tage afstand fra barnet. I den udstrækning disse forældre oplever et selvansvar, er det især en oplevelse af ikke at have kontrolleret deres børn godt nok og i tilstrækkeligt omfang. Der reduceres i lommepenge, omgang med bestemte kammerater forbydes, der gives stuearrest, der udstedes udgangsforbud, der bruges fysisk straf mv. Børnenes reaktion i disse familier er at forsøge at deltage mindst muligt i familielivet, og deres holdning til forældrene og familien bliver mindre positiv. Resultatet er, at risikoen for ny kriminalitet øges".

Overvejende har kommissionen koncentreret sig om en ordning, hvor forældre i videre udstrækning kan gøres erstatningsansvarlige for skader, som indtræder som følge af deres børns kriminelle adfærd og bemærker i denne forbindelse, at en sådan ordning principielt kan have to forskellige hensyn for øje; at sikre skadelidte yderligere dækningsmuligheder og/eller varetage præventive hensyn. Kommissionen har lagt vægt på, at regler om et skærpet forældreansvar skal udgøre et effektivt incitament for forældre til at søge at hindre deres børn i at begå kriminalitet, hvorfor kommissionen ikke har lagt vægt på det rent erstatningsretlige hensyn til skadelidtes muligheder for

at få dækket sit tab. Kommissionen har således drøftet spørgsmålet om hensigtsmæssigheden af en erstatningsordning med et præventivt sigte.

2. Overordnet om hensigtsmæssigheden af et skærpet forældreansvar.

På baggrund af forældres juridiske tilsynspligt overfor deres børn kan forældre ifalde et selvstændigt erstatningsansvar, såfremt forældrene tilsidesætter denne tilsynspligt eller undlader at give barnet de nødvendige instruktioner, såfremt dette medfører, at barnet forvolder skade. Praksis er koncentreret om situationer, hvor forældre har tilsidesat deres tilsynspligt, men der findes ikke praksis, hvor forældre er fundet erstatningsansvarlige for dårlig eller mangelfuld opdragelse i almindelighed.

Kommissionens opfattelse af det skærpede forældreansvar er, at dette primært bør have fokus på mulige kriminalpræventive effekter, hvorfor indførelse af et sådant skærpet forældreansvar må afhænge af, om dette kan antages at medføre, at børn og unge afholder sig fra at begå kriminalitet.

På baggrund af den foreliggende viden omkring forældres reaktioner, når de bliver bekendte med deres børns kriminalitet, samt sammenhængen mellem forhold i familien og børns kriminalitet, er den samlede kommission betænkelig ved indførelse af et skærpet forældreansvar. Nogle medlemmer ser på en sådan ordning med betydelig skepsis, og andre medlemmer ser en sådan ordning som et signal til forældrene om, at de har et medansvar for deres børns handlinger.

I denne forbindelse kan det generelt udledes af undersøgelserne på området, at forældres typiske reaktionsmønstre ved konfrontation med deres børns kriminalitet har forskelligt resultat for de 3 ovennævnte grupper. For gruppe 1 vil et skærpet forældreansvar mest sandsynligt hverken gøre fra eller til. "Forældre-ansvaret" er der allerede, og det fungerer hensigtsmæssigt. I det lys kan det anføres, at det for disse forældre er fuldt tilstrækkeligt for at aktivere de forebyggende tiltag, at forældrene blot bliver gjort bekendt med deres børns kriminalitet.

For gruppe 2 må det antages, at de ikke umiddelbart er i stand til at løfte ansvaret og gøre noget ved det, hvorfor det i det lys kan anføres, at et skærpet forældreansvar i bedste fald sandsynligvis hverken vil gøre fra eller til for denne gruppe.

I forhold til gruppe 3 er der under diskussionerne i kommissionen argumenteret for, at et skærpet forældreansvar for denne gruppe sandsynligvis vil betyde endnu kraftigere reaktioner i form af bebrejdelser, straf af børnene osv. eller ved, at forældrene i endnu højere grad tager afstand fra barnet, og det må anses for det mest sandsynlige, at et skærpet forældreansvar i disse familier vil virke direkte kontraproduktivt og øge de unges kriminalitet.

Kommissionens konklusion desangående er derfor, at det kun er i begrænset omfang, at forældrenes reaktion over for børnene har stor betydning, og det derfor kun vil kunne have en positiv effekt, hvis et skærpet forældreansvar kan få nogle forældre, som ellers ikke ville se sig selv som medansvarlige for børnenes kriminalitet, til at påtage sig et større ansvar.

RPF noterer sig i denne forbindelse kommissionens sprogbrug, der helt og holdent er affattet i særdeles hypotetiske og forbeholdne vendinger.

Som det ses vedrører denne konklusion alene de forældre, der har ressourcer til at reagere konstruktivt på deres børns kriminalitet, hvilket alene gælder to af de tre forældregrupper. Den tredje gruppe, som antagelig har flest børn, der kan tænkes involveret i hærværk og voldshandlinger, er holdt udenfor. Det skal bemærkes, at denne gruppes reaktion efter kommissionens egen opfattelse "vil virke direkte kontraproduktivt og øge de unges kriminalitet." Det må altså således antages, at den kriminalpræventive effekt i bedste fald er neutral og i værste fald negativ.

På den baggrund synes forslaget at indføre et objektivt bødeansvar for forældre, der subjektivt ikke eller kun med en meget konstrueret argumentation opfylder nogen af de kendte og anerkendte strafbarhedsbetingelser, uagtet at bestemmelsen er tænkt som en regel om et civilretligt erstatningsansvar. Det er formentlig også derfor, at man undlader at foreslå, hvad en eventuel forvandlingsstraf skal være.

Et bødeansvar for den ovenfor anførte tredje gruppe af forældre vil efter al sandsynlighed hverken virke præventivt i retning af et skærpet forældretilsyn eller i forhold til potentielle unge kriminelle. Tværtimod må det antages, at denne forældregruppe vil få endnu vanskeligere ved at finde en socialt acceptabel samfundsplacering, end de har i forvejen. For så vidt angår indvandrerfamilier turde det være indlysende, at der dermed er lagt endnu en alvorlig hindring i vejen for en vellykket integration.

3. Afgrænsningsspørgsmål.

Den samlede kommission tager udgangspunkt i en erstatningsordning med et kriminalpræventivt sigte. Kommissionen tager afstand fra fastsættelse af en nedre aldersgrænse for forældreansvaret og finder, at det afgørende bør være en konkret vurdering af det skadevoldende barns adfærd dvs., at det via retspraksis fastlægges, hvornår et barn har handlet med den fornødne grad af tilregnelser og forældreansvaret dermed kan komme på tale. Den øvre aldersgrænse bør følge den generelle myndighedsalder på 18 år.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvem det skærpede ansvar skal påhvile, peger kommissionen entydigt på at begrænse ansvaret til barnets forældre.

I forhold til hvilke handlinger ansvaret skal gælde for peger kommissionen på, at dette må afhænge af det øvrige indhold af den konkrete ordning dvs. hvilke modeller ansvaret skal udformes i forhold til. Konkret er kommissionen enig om, at forældreansvaret bør omfatte de tilfælde, hvor barnet har handlet på en sådan måde, at barnet selv kan ifalde erstatningsansvar dvs. barnets culpøse handling. At forældrene her tillige bliver ansvarlige rækker udover det rent kriminalpræventive hensyn, men findes af kommissionen rimeligt under hensyn til den beløbsmæssige begrænsning.

RPF skal her pege på, at unge på 15 år og derover i andre sammenhænge i stadigt stigende grad tillægges egentlige partsrettigheder, herunder i forhold til den unges ret til selvbestemmelse. Som eksempler herpå kan peges på Lov om social service samt Sundhedsloven.

4. Mulige modeller for et skærpet forældreansvar.

Kommissionen afviser i enighed et objektivt ansvar samt et skærpet culpaansvar, herunder et culpaansvar med omvendt bevisbyrde. Ligeledes afviser kommissionen muligheden af, at lade

forældrekontrakter og forældreplæg i den sociale lovgivning udgøre ansvarsgrundlaget, idet begge disse vil afstedkomme en række uhensigtsmæssigheder. Politiets meddelelse af plæg til forældre findes af fx retssikkerhedsmæssige årsager ej heller ønskelig. Forbud mod ophold på bestemte steder findes at kunne afstedkomme for vidtgående begrænsninger i børns og unges bevægelsesfrihed.

Kommissionen afviser tilsvarende et generelt hæftelsesansvar, men peger i stedet på et skærpet forældreansvar i form af et hæftelsesansvar, hvor forældre hæfter for deres børns skadegørende adfærd, begrænset af en beløbsmæssig grænse.

Kommissionen angiver, at der alene er tale om en slags "selvrisiko-regel", idet selv en betydelig skadesforvoldelse ikke vil føre til økonomisk ruin, netop grundet den beløbsmæssige grænse.

RPF er af den opfattelse, at forslaget indeholder en særdeles vidtgående ændring af det hidtil gældende forældreansvar i dansk ret. Forældre pålægges med det tilnærmelsesvis objektive skadesansvar drastisk ændrede tilsynsforpligtelser med deres hjemmeboende børn. At dette ansvar beløbsmæssigt begrænses til 5.000 kr. pr. skade ændrer principielt intet herved. Forslaget synes at være helt løsrevet fra den almindelige opfattelse af forældres tilsynsansvar, der beror på en årelang retspraksis, der peger på, at intensiteten i forældretilsynet aftager, jo ældre børnene bliver. Det er derimod sandsynligt, at det for de økonomisk og socialt vanskeligst stillede familier vil skabe yderligere problemer, hvis deres børn deltager i aktiviteter, der kommer ud af kontrol og ender med hæværk og vold.

5. Nærmere om hæftelsesansvar med beløbsbegrænsning.

Nogle af kommissionens medlemmer finder ikke, at der er grundlag for udarbejdelse af en ordning med et skærpet forældreansvar, mens andre af kommissionens medlemmer finder det muligt at udarbejde en model, der i sammenhæng med andre tiltag efter Serviceloven, vil kunne have en vis kriminalpræventiv effekt. Som element i denne model foreslår kommissionen, at det alene er indehaveren af forældremyndigheden, som kan ifalde ansvar i forhold til sine børns kriminalitet – og dette op til en økonomisk grænse på kr. 5.000. Ansvarer bør endvidere i tvivltilfælde fortolkes begrænsende i forhold til forælderen.

RPF skal afslutningsvis fremkomme med nogle bemærkninger af mere procesøkonomisk karakter. Som forslaget er tænkt, er det ikke en betingelse for at ifalde et udvidet forældreansvar, at den unge er dømt for nogen lovovertrædelse. Der vil for den unge alene i disse tilfælde gælde de almindelige erstatningsansvarsbetingelser som ansvarsgrundlag (culpa), årsagssammenhæng og tilregnelser. Skadelidte skal altså bevise, at den unge har handlet ansvarspådragende med udsigt til "kun" at kunne ser frem til en erstatning på 5.000 kr. Det forekommer ikke videre sandsynligt, at en skadelidt, der f.eks. har fået totalskadet en bil ved ildspåsættelse, mod den unges benægtelse, vil anlægge sag for at opnå dette beløb endda med den eventuelitet, at forældrenes hæftelsesansvar kan nedsættes eller helt bortfalde efter den almindelige lempelsesregel i Erstatningsansvarslovens § 24.

RPF må således konkludere, at et sådant lovforslag ikke bør gennemføres, idet det alene må antages at få en ren symbolsk betydning.

København, d. 13. oktober 2008

Med venlig hilsen

Bjørn Elmquist
formand

Jannie Dyring
medlem af bestyrelsen

Leif Hermann
medlem af bestyrelsen

Jmt. modt.
13 OKT. 2008

AKT.NR.JC

Dansk Socialrådgiverforening
Toldbodgade 19A
Postboks 69
1003 København K
www.socialrdg.dk

LHO

10.10.2008, NCB

Til Justitsministeriet

Høringsvar om forældreansvar vedrørende ungdomskriminalitet

Dansk Socialrådgiverforening (DS) har ikke været på høringslisten i relation til forslaget om forældreansvar vedrørende ungdomskriminalitet. Eftersom kriminalitet blandt børn og unge i høj grad skal forebygges via socialfaglige indsatser, har vi valgt alligevel at give vores kommentarer, og vi håber, at de vil blive medtaget i den samlede vurdering af forslaget.

Overordnede bemærkninger

DS er som udgangspunkt enig i, at der er god grund til at kvalificere indsatsen overfor udsatte børn og unge, herunder unge, som begår kriminalitet. DS er således enig i formålet om at nedbringe antallet af lovovertrædelser og at skabe en målrettet indsats overfor disse børn/unge og deres familier.

Et knebent flertal (9 mod 7) i kommissionen foreslår, at forældre hæfter for deres børns skadevoldende handlinger med bøde på indtil 5.000 kr. for hver skadegørende handling. Forældrene kan gøres ansvarlige for mange gange dette beløb afhængigt af antallet af kriminelle forhold. DS er enig i, at det er vigtigt at inddrage forældre og den unge i et forpligtende samarbejde for at skabe en forandring. DS er derimod uenig i, at denne metode vil være hjælpsom mht. at løse de beskrevne problemer. Derudover rummer forslaget etisk negative implikationer, fordi man overordnet kommer til at blande straf og sanktioner med familiers behov for hjælp.

Kritik af forslaget

Nedenfor beskrives de vigtigste begrundelser for, hvorfor DS ikke kan tilslutte sig forslaget om forældreansvar i form af bødestraf til forældre.

Overordnet kan man forestille sig to forskellige scenarier, der repræsenterer to yderpunkter:

En familie med formue og god indtægt har et barn, som begår hærværk mod sin skole og som samtidigt overfalder vagten på skolen. Herefter bliver forældrene dømt til at betale to gange 5.000 kr. pga. to alvorlige kriminelle forhold. Forældrene vil ikke have de store problemer med at betale denne bøde, men det bringer dem ikke bedre i stand til at forstå barnets aggression og dermed til at finde frem til, hvad der skal til for at ændre barnets adfærd. Bøden betales, med der er ikke nogen form for sikkerhed for, at det samtidig medfører, at barnet ændrer adfærd.

En familie med indvandrer- eller flygtningestatus med lav indkomst eller på overførselsindkomst, eventuelt omfattet eller ramt af starthjælp/300-timersregel, har et barn, der sammen med en flok af tilsvarende børn, overfalder en jævnaldrende og stjæler hans mobiltelefon. Forældrene bliver idømt en bøde på 5.000 kr., som de på grund af den dårlige økonomi har overordentligt svært ved at betale. Udover at de på denne måde enten får gæld til det offentlige eller må undlade at betale andre af familiens regninger for at afregne bøden, er der ingen sikkerhed for, at de bliver bedre i stand til at opdrage deres barn. Denne straf vil til gengæld forstærke familiens samlede problemer, idet den undergraver muligheden for at familien kan klare sig økonomisk.

De to eksempler illustrerer, at en bødestraf ikke giver det mindste belæg for, at forældre evnen bedres. Der er tilmed risiko for, at forældrene retter deres frustration mod barnet/den unge, fordi det belaster familiens økonomi. Således fjerner straffen fokus fra det væsentlige, nemlig at det er forælderrollen og barnets adfærd, der skal arbejdes med for at skabe en positiv forandring. Den økonomiske belastning danner desuden grobund for en øget ulighed i samfundet som helhed, som fratager disse børn/unge og forældre muligheden for at opnå den anerkendelse, der er afgørende for deltagelse i samfundslivet på samme vilkår som majoriteten af den danske befolkning, således som integrationsloven foreskriver.

Det forhold, at bødestraffen vil gøre det vanskeligere for forældre at orientere sig relevant mod problemet, gør sig især gældende for de to grupper af forældre, der reagerer negativt på børns/unges kriminalitet, jf. gennemgangen på side 47 i det udsendte materiale. Denne stramning af loven vil især ramme disse to grupper af forældre, nemlig de mest marginaliserede og de mest udsatte familier og en stor del af disse familier vil have indvandrer- eller flygtningebaggrund. Disse forældre må ifølge præsentationen af de to grupper savne forudsætningerne for at orientere sig mod problemet på en ny måde, som afhjælper problemet. Det kræver i stedet et tæt og forpligtende samarbejde med forældrene og barnet/den unge samt rådgivning, tværfagligt samarbejde og hjælpeforanstaltninger.

Derudover indebærer forslaget en stor risiko for, at problemerne forværres yderligere i de i forvejen ressourcetsvage familier, som også bemærkes af mindretallet i ungdomskommissionen. Den tredje gruppe, som omtales i undersøgelsen på side 47, reagerer med at se ansvaret placeret hos deres børn/unge. De reagerer typisk ved bebrejdelser, straf, kontrol og overvågning eller ved helt at tage afstand fra barnet/den unge. DS kan være bekymret for, at denne form for straf vil spille forældrene og barnet/den unge uhensigtsmæssigt ud mod hinanden og alene forstærke disse reaktioner samt forældrenes oplevelse af afmagt i den enkelte situation frem for, at der bliver skabt en fælles front for at løse problemerne. For familier med indvandrer- eller flygtningebaggrund vil det yderligere forstærke oplevelsen af ikke at få hjælp i en kompliceret og fastlåst situation, som også rummer en eksilproblematik.

DS finder det problematisk, at forældre straffes for deres barns/unges handlinger på grund af forhold, som forældrene ikke har et direkte ansvar for. Der er ikke tale om et rent objektivi-ansvar, men der er tale om objektivi-ansvar i den forstand, at straffen udløses uanset, om forældrene kan bebrejdes, at den pågældende skade er sket. Her synes det paradoksalt i flertallet af kommissionens fremstilling, at man på den ene side vil fastholde forældres ansvar overfor børns/unges handlinger ved at give dem et såkaldt "rap over fingrene", og på den anden side ikke vil lempe kravet om erstatning på trods af, at forældrene har gjort alt, hvad man med rimelighed kan forlange af dem for at forebygge barnets/den unges kriminalitet.

Når der ikke er tale om et rent objektivt ansvar hænger det sammen med, at det skal kunne påvises, at skaden skyldes forældrenes fejl eller forsømmelser i forhold til opdragelsen. Dette kræver en klar definition af, hvilke kriterier der gælder for, at man kan betegnes som 'en god forælder' og hvilke kriterier der skal gælde for, at man kan betegnes som 'forsømmelig' og dermed ansvarlig for barnets/den unges ugeringer. Man straffer dermed forældre for at mangle ressourcer frem for at støtte dem i at blive bedre forældre. DS finder det uetisk, at forældre udsættes for denne straf, idet der ikke kan dokumenteres en entydig forbindelse mellem den unges handling og forældrenes strafansvar. Det er efter DS' opfattelse en misforståelse at tro, at "et rap over fingrene", jf. side 76, kan forstås som en hjælp til familien. Der er tale om en straf, som oven i købet kan være decideret skadelig for muligheden for at opbygge en relation til familien, der kan bane vej for den sociale indsats, som familien har brug for. Forslaget medfører en uhensigtsmæssig privatisering af den kriminalpræventive indsats, som placeres indenfor familiens rammer.

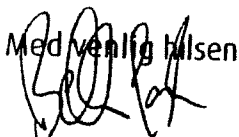
Endelig anser DS det for problematisk at foreslå at indføre en praksis uden dokumentation for, at den virker. Kommissionens forslag må betragtes som et radikalt forslag, der afspejler den samme hårde kurs mod kriminalitet, som fra politisk hold har været tiltagende de seneste år og som ikke har ført til tilfredsstillende resultater.

Fokus på forebyggelse

Overskriften på relevante alternativer er at skabe en kvalificeret forebyggende indsats, som finder sted på flere niveauer. Til det brug er der behov for at udnytte den faglighed og de ressourcer, som allerede eksisterer i kommunerne, men som også i langt højere grad, end det sker i dag, må udvikles og målrettes det forebyggende arbejde. DS peger således overordnet på at sætte fokus på faglighed i det forebyggende sociale arbejde.

I den *primære forebyggelse* er der brug for en bredspektret indsats, som inkluderer frem for at ekskludere primært de grupper af børn, unge og forældre, som befinder sig i sociale problemer og som har vanskeligt ved at finde fodfæste i det danske samfund. Den inkluderende indsats skal begynde allerede fra de første besøg af sundhedsplejersken og fortsætte når barnet kommer i vuggestue, i børnehave og i skole. At skabe aktiviteter og at udvikle netværk i lokalmiljøet kan forebygge udviklingen af sociale problemer. Det handler om at skabe sunde relationer mellem børn fra starten af, og det handler om forældres deltagelse i deres børns hverdag og fritidsaktiviteter. I den *sekundære og tertiære forebyggelse*, hvor problemerne er opstået på et vist niveau og hvor de i særlige tilfælde kræver behandlende tiltag, har disse børn/unge og deres familier brug for en solid socialfaglig indsats, når problemet opleves første gang. Her må der sættes ind på et kvalificeret niveau med specialiserede indsatser baseret på dialog og ansvarliggørelse. Der skal arbejdes med barnets, den unges og familiens vanskeligheder i et større perspektiv og med fokus på effektiv forebyggelse af, at sociale problemer vokser sig store. Her kunne man med fordel prioritere ressourcerne, så de kommunale forvaltninger i højere grad bliver gearet til at løfte den forebyggende opgave.

Med venlig hilsen

Bettina Post
Formand
Dansk Socialrådgiverforening